

Inzicht in oorzaken en gevolgen van de financiële crisis, kan u helpen uw strategie tegenover uw bank te bepalen

Wat u kan doen om uw kredietverlening makkelijker te maken?

De economische crisis die we momenteel doormaken, is een gevolg van de crisis die in het najaar van vorig jaar uitbrak in de financiële wereld. In dit artikel willen we u uitleggen welke enerzijds de oorzaak en anderzijds de gevolgen zijn van deze financiële crisis. Op die manier zal u beter begrijpen hoe u het beste kan omgaan met de gewijzigde marktomstandigheden.

De oorzaak

Wanneer we het over de oorzaak hebben, moeten we drie zaken onderscheiden: subprime leningen & CDO's, IAS/IFRS-boekhoudnormen en de Bazel-akkoorden.

De subprime crisis met bijhorende CDO's

Banken in de Verenigde Staten hanteerden vroeger dezelfde kredietvoorwaarden voor onroerend goed als bij ons in Europa. Dit zijn de zogenoemde 'prime' leningen. Prime betekent enerzijds dat ze gegeven werden aan solvabele mensen en anderzijds dat ze een goede waarborg hadden, namelijk onroerend goed.

Op een bepaald moment hebben banken en makelaars in Amerika gezamenlijk beslist om ook 'subprime' leningen toe te staan. Van mindere kwaliteit dus, omdat de ontleners minder solvabel waren (zoals bijv. werklozen) en omdat ze leenden op basis van de (mogelijke) toekomstige toegevoegde waarde van het onroerend goed.

De vraag is uiteraard hoe deze subprime leningen wereldwijd verspreid zijn geraakt? Dat gebeurde eerst en vooral door de *effectisering* van deze kredieten: ze werden omgezet in obligaties die dan uit de balans van de oorspronkelijke bank werden gehaald en overgedragen werden naar een Special Investment Vehicle. Hiervoor vond men wereldwijd kopers onder de vorm van CDO's (Collateralized debt obligation). De markt vond deze producten initieel financieel rendabel en beschouwde ze als een laag risico gezien de hoge ratings die ratingbureaus eraan gaven.

Maar o.a. door de stijgende rentes konden de subprime leningen niet meer worden terugbetaald. Daarenboven waren ze onvoldoende ingedekt, toen plots de vastgoedprijzen in de VS begonnen te dalen in plaats van te stijgen. Hierdoor ontstond een situatie waarin iedereen die dergelijke CDO's gekocht had met een enorme waardevermindering van zijn beleggingen te maken kreeg.

IAS/IFRS-boekhoudnormen

Banken moeten een boekhouding voeren volgens de IAS/IFRS-normen. Die leggen vast dat bepaalde financiële activa, zoals CDO's, dienen gewaardeerd te worden tegen marktwaarde. Vandaag is er nagenoeg geen markt voor CDO's waardoor ze sterk afgewaardeerd worden. En afwaardering van activa leidt tot verliezen die op hun beurt het eigen vermogen doen dalen.

Bazel-akkoorden

Dit eigen vermogen is nu net heel belangrijk in kader van de Bazel-akkoorden die de solvabiliteit van de banken bewaken. In eerste instantie legde Bazel I banken op dat ze per 100 euro kredieten 8 euro eigen vermogen moeten hebben (ook wel *tier 1 ratio* genoemd). Dit betekent concreet dat als een Belgische bank een eigen vermogen van 10 miljard euro heeft, ze voor 125 miljard euro kredieten mag hebben uitstaan. Door Bazel I moet een bank steeds evenveel eigen vermogen reserveren, ongeacht de solvabiliteit van de ontleners.

Bazel II geeft een antwoord op deze toch wel uniforme regel en veranderde de ratio naar een variabele tussen 2,5 en 16%, afhankelijk van de kwaliteit van de ontleners. Hierdoor is het voor een bank, gezien de kostprijs van eigen vermogen, goedkoper om te ontfemen aan een klant met een goede rating, en duurder aan een klant met slechte rating.

De rating zegt iets over de kredietwaardigheid van uw onderneming. Deze wordt enerzijds bepaald door de financiële cijfers van uw bedrijf (solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit) en anderzijds door de kwaliteit en de openheid van het management.

De gevolgen

Wanneer een bank 3 miljard euro verlies maakt, dan kan ze ofwel gemiddeld 37,5 miljard minder kredieten verschaffen, ofwel dient ze een kapitaalverhoging door te voeren ten belope van de opgelopen verliezen. Vandaag hebben de banken wereldwijd slechts 80% van hun opgelopen boekhoudkundige verliezen geherkapitaliseerd. Daarenboven verwacht men dat wereldwijd nu nog maar 66% is afgeschreven van wat uiteindelijk zal verloren gaan. Dit betekent dat de banken wereldwijd conform de Bazel-normen voor vele miljarden euro's minder kredieten mogen verschaffen. Dit effect wordt nog groter als men weet dat de gemiddelde rating van de bedrijven aan het dalen is.

Als kleine of middelgrote onderneming behoort u steeds tot een lagere risicoklasse dan grote ondernemingen. Dat maakt het krediet goedkoper. Wordt uw rating slechter, zoals bij de meeste ondernemingen vandaag, dan zal uw financiering duurder worden bij de banken, ondanks dalende rentes. Maar met een betere rating hebt u juist meer onderhandelingsmarge en wordt lenen nog goedkoper.

Niko Keters: "Men verwacht dat wereldwijd nog maar 66% is afgeschreven van wat de banken uiteindelijk zullen verliezen, als gevolg van de financiële crisis."

Mogelijke oplossingen

Banken doen grotere kapitaalverhogingen dan hun geboekte verliezen, of ze gaan nationaliseren, of we moeten hopen op de dag dat banken weer winsten maken. Maar wat kan u zelf doen om uw kredietverlening makkelijker en/of goedkoper te maken?

- Als onderneming kan u uw rating hoog houden door o.a. een goede resultatenrekening en balans.
- Hanteer een open communicatie met uw bank, want "geen nieuws" wordt vandaag al snel geïnterpreteerd als "slecht nieuws", met wellicht duurere kredieten als gevolg.
- Geef meer reële waarborgen aan uw bank, hierdoor daalt het risico van de bank maar ook haar kost voor eigen vermogen aan uw kredieten. Ook uw kredietpercentage daalt.
- Maak gebruik van nieuwe initiatieven van de overheid zoals Initio, Casheo, KeFiK (www.fonds.org).
- Werk als ondernemer samen met een specialist accounting of credit management. Dat kan kostenbesparend werken.

Niko Keters